

سفر نامه

زیبایی های سوادکوه
ارفع ده؛ روستایی
در بالادست جاده

آرزو احمدزاده، راهنمای طبیعت گردی

از تهران سه جاده، مسافران را به مازندران می‌رساند. قدیمی ترین آن جاده چالوس، بعدی جاده هراز و سومین جاده ارتباطی تهران به استان مازندران جاده بین المللی فیروز کوه است که به محور سوادکوه نیز معروف است. این هفته مقصدمان یکی از جاذبه های واقع در همین جاده است. پنجشنبه عصر بادوستانی که از قبل هماهنگ کرده بودیم به سمت فیروز کوه راهی شدیم. زمستان است و هوا سرد دامادریغ از کمی برف که در گردنه گندوک ببینیم. ناامیدانه مسیر را ادامه دادیم. بعد از گذر از ورسک و ایستگاه قطار سرخ آباد، سمت چپ جاده پایگاه هلال احمر واقع شده است و جاده ارفعه ده از کنار همین پایگاه می گذرد، کمی جلوتر دور بر گردان است و دور زدیم و به سمت جاده فرعی ارفعه ده راه افتادیم. پس از گذر از جاده یارک و پر پیچ و خم بالاخره به روستا رسیدیم. همان ابتدای روستا امامزاده سام و لام واقع شده است که مکان مناسبی برای اتراق شبانه مان بود. در امامزاده باز بود و شماره تلفن خادم امامزاده روی بر گهای نوشته شده و بر در امامزاده چسبیده شده بود، مانیز تماس گرفتیم و او باروی باز احوال پرس سی کرد و اجازه خواستیم تادر اتاق کناری امامزاده شب را به صبح برسانیم و او بامهربانی به در خواست مان پاسخ مثبت داد و پس از دقایقی خودش نیز آمد. مرد خوش رو و خوش صحبتی بود، همان طور که در حال تعریف کردن از زیبایی های منطقه بود در کمدر ابا از کر دو یک بخاری و چند پتو نیز به ما داد. در آن سرما هیچ چیزی باارزش تر از آن بخاری نبود. پس از کلی کنجراز رفتن و پتوها را جا به جا کردن بالاخره بادو صندلی موجود در اتاق و بخاری و پتوهایک کرسی بر پا کردیم تا شب را گرمتر به صبح برسانیم. شام را خوردیم و نهار فردا را آماده کردیم و خوابیدیم.

صبح زود باصدای اذان از خواب بیدار شدیم. از پنجره امامزاده به روستا نگاه کردم، برآستی که ارفعه ده بهترین نامی است که برآن زنده انجاست: روستایی در بالادست جاده. با آب چشمه ای که در حیاط امزاده بود دست و صورت مان را شستیم و بعد صبحانه خوردیم. خادم مهربان امامزاده نزدمان آمد و جوای احوالمان شد، بخاری و پتوها را تحویلش دادیم و از امامزاده بیرون آمدیم. همانطور که گفتیم امامزاده در ابتدای روستا واقع است و صبح های جمعه شخصی از طرف دهیاری اینجا منتظر گردشگران ایستاده تا قبض ورودی به روستا را تقدیمشان کند، آدرس دقیق مسیر جنگل و چشمه پر از او گرفته ایم و طبق راهنمایی او از کنار زمین فوتبال روستا رد شدیم، به دوراهی که رسیدیم سمت راست رفتیم تا به انتهای جاده آسفالت رسیدیم. مسیر سمت چپ دوراهی به سمت قله ارفعه کوه می رفت. این قله که نامش برگرفته از نام روستا است در شرق البرز مرکزی واقع شده است و ۲۷۳۰ متر ارتفاع دارد. ماشین را در انتهای جاده آسفالت پارک کردیم و پا بر جنگل برهنه زمستانی گذاشتیم. برخی درختان کم و بیش حال و هوای پاییزی داشتند و هنوز رنگ زرد از تنشانش رخت برنشته بود. اینجا هنوز دست نخورده باقی مانده است. در ارفعه ده بجز درخت و زیبایی چیز دیگری دیده نمی شود. هر چه بالاتر می رفتیم هوا سردتر و زمستانی تر می شد و در قسمت هایی زمین با برف پوشانده شده بود. بعد از ۳ ساعت پیاده روی در جنگل به چشمه پر آب پراو رسیدیم. کنار چشمه آتشی بر پا کردیم، گرم شدیم و جانی دوباره گرفتیم. نهار را کنار چشمه خوردیم و به سمت روستا باز گشتیم. هوا مه آلود شده بود و سکوت جنگل وهم انگیز. به خودمان قول دادیم که بهار حتما به اینجا سری بزنیم، این جنگل بهار زیبایی خواهد داشت.

کشورهای همسایه، از
موقعیت بر فی و زمستانی
خود به بهترین نحو بهره
برده اند. استاندار دساز
پیست های اسکی
بر اساس قواعد بین الملل،
کوهنوردی های زمستانه
و پیمایش های سطحی و
ار تفاعی این فصل، موارد
مشابهی است که در کنار
تبلیغات، به آنها در جذب
گردشگر و کسب در آمد
هنگفت از این رهگذر یاری
کرده است

شهرهایی مانند قصر شیرین و سرپل ذهاب گرم و خشک هستند و شهرهایی مانند پاوه و سنقر سردسیر بوده، به طوری که در زمستان برف سنگینی در این شهرستان های می بارد. آب و هوای کرمانشاه نیز معتدل و کوهستانی است. یکی از مهم ترین ظرفیت های زمستانی این استان وجود سایت های پروازی ویس قرنی، دالاهو، شالان، سیاه کمر، سراب نیلوفر و... برای پارگلایدر است که در طول زمستان ترمال هوایی مناسبی برای این رشته دارند. آب گرم هرسین از دیگر ظرفیت های مهم گردشگری زمستانی استان است. وجود آبشارهای یخ زده در استان از جمله آبشار پریشان روستای چرمله علیا شهرستان سنقر و معرفی آب و هوای معتدل شهرستان های غربی استان از دیگر راه های جذب گردشگر در فصل زمستان برای این استان است.

فارس: سپیدان در استان فارس دارای آب و هوای سرد کوهستانی با تابستان های معتدل و خنک و زمستان های سرد و یخبندان است که جاذبه های متعددی را برای گردشگری به خصوص در فصل زمستان در خود جاداده و همواره مردم را از استان خارج همجوار به این شهرستان می کشاند. آبشار مارگون، برم فیروز، آبشار چیکون، تنگ تیز آب و... تنها بخشی از جاذبه های دیدنی سپیدان به شمار می رود. پیست اسکی در کیلومتر ۱۵ جاده سپیدان- مارگون واقع شده که به علت بارش بی نظیر برف هر ساله در فصل زمستان محیطی زیبا برای دوستداران ورزش اسکی و برف بازی به وجود می آورد. همچنین پیست اسکی تربیت بدنی دیگر نقطه ای است که علاقه مندان بسیاری را جذب کرده و مسافران حتی از شهرهای مختلف به این منطقه سفر می کنند.

اصفهان: آب و هوای کوهستانی، از تفاعات برف گیر و وجود ۲ پیست اسکی شاخص در غرب استان اصفهان، ظرفیت ارزشمندی برای رونق گردشگری زمستانه فراهم کرده که در صورت برنامه ریزی اصولی و تامین زیرساخت ها، صنعت پاک و پرسودی را برای اهالی این خطه و بهبود اقتصاد استان رقم خواهد زد.

پیست اسکی فریدونشهر تنها پیست اسکی استاندارد در اصفهان است که شیب تند و منحصر به فرد ۳۵ درجه آن موجب جذب گردشگران و علاقه مندان به ورزش های زمستانی می شود. این پیست سالانه بیش از ۳۰ هزار گردشگر را به خود جذب می کند.

دربارز در حوز ه گردشگری زمستانی مورد توجه بوده و تا امسال ۸ دوره جشنواره زمستانی در این استان برگزار شده است. **چهار محال و بختیاری:** بارش های اخیر در چهار محال و بختیاری باعث رونق گردشگری زمستانی و ورزش های زمستانی در این استان شده است. جاذبه های گردشگری زمستانی این استان با توجه به قرار گرفتن در زاگرس مرکزی و دارا بودن جاذبه های طبیعی، ارتفاعات برف گیر و طبیعت بکر و خارق العاده، اقامتگاه های بوم گردی و جشنواره های زمستانی، پیست های اسکی (چلگرد، بارده، شیخ شبان) و قابلیت ورزش های زمستانی به عنوان یکی از قطب های گردشگری زمستانی مرکز و جنوب کشور و کشور های عربی حوزه خلیج فارس مطرح است. بارش برف قابل توجه در شهرستان کوهرنگ، این منطقه را به یکی از زیباترین مناطق گردشگری زمستانی کشور تبدیل کرده است. شهرستان کوهرنگ به دلیل چشمه سار های متعدد چون چشمه دیمه، چشمه سرداب، چشمه مروارید، چشمه آب معدنی کوهرنگ و دیدنی های طبیعی همچون تونل کوهرنگ، آبشار شیخ علی خان، پیست اسکی و... شهرت بسیاری دارد.

پایتخت: با بارش اولین برف در ارتفاعات البرز، بسیاری از البرز نشینان و حتی مسافران زمستانی راهی دامنه های البرز می شوند. مردم برای داشتن لحظاتی شاد، خود را به جاده چالوس، طالقان و هر جایی که نشان از برف باشند، می رسانند. ۲ پیست «دیزین» و «خور» مقصد گردشگری زمستانی البرز است که البته کم توجهی مسئولان به این ۲ پیست موجب تعطیلی پیست خور و ایجاد مشکلاتی در پیست دیزین شده است، با این همه هنوز هم پایتخت نشینان و استان های همجوار برای گذراندن یک روز زمستانی شاد دیزین را انتخاب می کنند.

کهگیلویه و بویر احمد: این روزها جاذبه های گردشگری استان چهار فصل کهگیلویه و بویر احمد در جنوب غرب ایران میزبان هزاران نفر از گردشگران است. پیست اسکی کاکان، سواحل زیبای سد کوثر و باغ ویا و رویایی چشمه بلقیس چرام از جاذبه هایی است که این روزها پذیرای علاقه مندان زیادی است. پیست اسکی کاکان در دامنه های رشته کوه زاگرس و قله نادر ارتفاع ۶۰۰ متری در ۱۸ کیلومتری شهر یاسوج نزدیک به دهستان کاکان واقع شده است. این پیست یکی از زیباترین پیست های اسکی کشور است که در سال ۱۳۷۳ با نصب یک دستگاه بالابر افتتاح شد و سپس تا سال ۸۴ امکانات آن با سه تله اسکی شامل یک دستگاه بالابر برای افراد مبتدی و ۲ دستگاه بالابر اسکی بازان حرفه ای افزایش یافت.

کرمانشاه: از نظر کارشناسان حوزه گردشگری نگیین غرب کشور به شمار می رود و استانی چهار فصل است.

تبلیغ درستی برای معرفی این جاذبه ها انجام شود، قطعا تعداد گردشگران نیز بیشتر خواهد شد. پیست اسکی آلوارس در ۸ ماه سال پوشیده از برف است و واقع شدن آن در کنار آبگرم های معدنی، می تواند علاقه منندان زیادی را جذب کند. از سوی دیگر شمال استان اردبیل آب و هوای معتدل تری نسبت به مرکز و جنوب استان دارد و مرزی بودن این منطقه می تواند در جذب گردشگر خارجی موثر باشد.

آذربایجان شرقی: پیست اسکی سهند و کوه های سربه فلک کشیده و برف گیر میانه و قره چمن از دیگر جاذبه های منحصر به فرد این استان است. پیست اسکی سهند در ۵ سال گذشته به یکی از بهترین مناطق برای ورزش های زمستانی تبدیل شده است. مجموعه ای مانند تالاب بین المللی قوری گل، سد امندو تله کابین عون بن علی که از میان دره های برف گیر عبور می کند نیز از دیگر جاذبه های گردشگری زمستانی منطقه است. افزایش گردشگران در ۲ پیست اسکی سهند و پیام، مسئولان استانی را بر آن داشته تا به فکر افزایش امکانات و همچنین ارتقای ایمنی این ۲ محل باشند تا گردشگران بیشتری، علاوه بر ورزش های زمستانی بتوانند از جاذبه های دیگر هم استفاده کنند.

آذربایجان غربی: سواحل مواج دریاچه ارومیه، دامنه های تفریحی بند و غار سهولان را می توان ۳ جاذبه مناسب

برای گردشگری زمستانی آذربایجان غربی دانست. همچنین مناطق بکر کوهستانی این منطقه از گذشته جذابیت زیادی برای کوهنوردان داشته است. نقاط مختلف دیدنی در این استان علاوه بر ارومیه در شهرهایی مانند ماکو، مهاباد، تکاب، چالدران و سردشت وجود دارد اما نکته مشترک همه این نقاط گردشگری پوشیده از برف بودن و آمیخته بودن برف و چشمه های جوشان است.

همدان: از شهرهای غربی کشور است که به دلیل مجاورت با کوهستان، آب و هوایی سرد دارد. به همین علت اغلب سفر دویستان می دانند که زمستان های این استان دیدنی است. بسیاری معتقدند همدان به دلیل داشتن ظرفیتی مانند کوهستان لوند و نزدیک ترین پیست اسکی به مرکز شهر در کشور، می تواند قطب گردشگری زمستانی در کشور باشد. این استان به دلیل موقعیت خاص جغرافیایی، از

در ایران جای تبلیغات
برون مرزی در زمینه
گردشگری زمستانی
خالی است و موفقیت در
این راستا کمی هم همت
هم تراز ی زیر ساخت ها با
خواسته های گردشگران
خارجی و ورودی را
می طلبد

حمایت از سرمایه گذاری در حوزه گردشگری زمستانی می تواند در ایجاد فرصت های شغلی پایدار و افزایش خود را تا بسکتان دعوت کرد تا برای دیدن مناظر برفی بار دیگر در فصل

زمستان به آنجا بیایند. او به میهمانان خود قول داد اگر از دیدن جاذبه های زمستانی آلپ رضایت نداشتند، همه هزینه های سفر را پرداخت کند. البته میهمانان در سفر دوباره خود آنقدر سرگرم تفریحات و طبیعت زمستانی شدند که تا اول فصل بهار در این منطقه اقامت کردند. این اتفاق ساده موجب روند جدید گردشگری زمستانی در سوئیس شد تا آنکه در سال ۱۹۷۰ گردشگری

زمستانی برخی مناطق بر گردشگری تابستان پیشی گرفت. امروزه گردشگری زمستانی در بسیاری از کشورها آنقدر رونق گرفته است که علاوه بر ساخت انواع تاسیسات اقامتی، پذیرایی و تفریحی از سوی سرمایه گذاران، سالانه هزاران شغل فصلی در مناطق گردشگری ایجاد می شود. به همین دلیل هم برخی از ایرانیان در فصل سرد برای گردش و تفریح راهی کشور های دیگر می شوند یا به کل دور سفر کردن در فصل سرما را خط می کشند، غافل از اینکه بسیاری از مناطق کوهستانی و سردسیر کشور از جاذبه های منحصر به فردی برای جذب گردشگران داخلی و خارجی برخوردارند که شاید هنوز عده ای از وجود این جاذبه های بی خبر باشند.

مناطق زاگرس مرکزی شامل استان های چهار محال و بختیاری، فارس، کهگیلویه و بویر احمد با توجه به برخورداری از ارتفاع بیش از ۲ هزار متر که فصل ماندگاری برف در برخی از مناطق آنها تا بیش از ۸ ماه طول می کشد، مطلوب ترین زمینه را برای گسترش گردشگری زمستانی فراهم می کنند. بر اساس برآوردها نواحی کوهستانی، دامنه های برفی و پیست های اسکی کشور سالانه میزبان حدود ۱۵ میلیون گردشگر است. استان های اردبیل، آذربایجان شرقی و غربی و همدان نیز قابلیت های زیادی در زمینه گردشگری زمستانی دارند. به عقیده کارشناسان برنامه ریزی، توسعه، زیر ساخت ها و

خواسته همگی، پیروز شدن بر هر نوع تبلیغات منفی و ایران هراسی است. گردشگری زمستانه نمونه کوچک و تنها یکی از هزاران دلیل جذاب بودن ایران برای گردشگران داخلی و خارجی است. آنچه همه خوبان دارند، این سرزمین بیش از آن هادارد. سرزمین چهار فصل و هزار رنگ، که اگر متناسب و مناسب آن را معرفی کنیم، نه تنها گردشگر جذب می کنیم، که با پدیده ی ماندگاری تور بست رویه رو خواهیم شد.

پیشینه
۱۵۰ سال پیش مدیر هتلی در «سنت موریس» سوئیس از میهمانان انگلیسی خود در تابستان دعوت کرد تا برای دیدن مناظر برفی بار دیگر در فصل زمستان به آنجا بیایند. او به میهمانان خود قول داد اگر از دیدن جاذبه های زمستانی آلپ رضایت نداشتند، همه هزینه های سفر را پرداخت کند. البته میهمانان در سفر دوباره خود آنقدر سرگرم تفریحات و طبیعت زمستانی شدند که تا اول فصل بهار در این منطقه اقامت کردند. این اتفاق ساده موجب روند جدید گردشگری زمستانی در سوئیس شد تا آنکه در سال ۱۹۷۰ گردشگری زمستانی برخی مناطق بر گردشگری تابستان پیشی گرفت. امروزه گردشگری زمستانی در بسیاری از کشورها آنقدر رونق گرفته است که علاوه بر ساخت انواع تاسیسات اقامتی، پذیرایی و تفریحی از سوی سرمایه گذاران، سالانه هزاران شغل فصلی در مناطق گردشگری ایجاد می شود. به همین دلیل هم برخی از ایرانیان در فصل سرد برای گردش و تفریح راهی کشور های دیگر می شوند یا به کل دور سفر کردن در فصل سرما را خط می کشند، غافل از اینکه بسیاری از مناطق کوهستانی و سردسیر کشور از جاذبه های منحصر به فردی برای جذب گردشگران داخلی و خارجی برخوردارند که شاید هنوز عده ای از وجود این جاذبه های بی خبر باشند.

کشورهای همسایه مان، از موقعیت برفی و زمستانی خود به بهترین نحو بهره برده اند. سالن های یاتیناز، استاندار دساز ی پیست های اسکی بر اساس ضوابط و قواعد بین الملل، کوهنوردی های زمستانه و پیمایش های سطحی و ارتفاعی این فصل، موارد مشابهی است که در کنار تبلیغات، به آنها در جذب گردشگر و کسب در آمده نگفت از این رهگذر یاری کرده است. مقایسه ای کوچک ما را به این نشانه هدایت می کند که تنها و تنها جای تبلیغات برون مرزی در این بین خالی ست و موفقیت در این زمینه، کمی هم همت هم تراز ی زیر ساخت ها با خواسته های گردشگران خارجی و ورودی را می طلبد که البته کار نامه چند سال گذشته، آمار تعداد گردشگران ورودی، رویدادهای مختلف و مهمان نوازی زبان زد مخصوص ما ایرانی ها، جد و جهد بالای مسئولین و دست اندر کاران و کلیه فعالان صنعت گردشگری دال بر این مدعا ست که

پگاه دهدار، راهنمای گردشگری

شاید بسیاری فصل تابستان را بهترین فصل و پر رونق ترین فصل سال برای صنعت گردشگری بدانند اما شاید در قرن حاضر و با توجه به صنعتی شدن اکثر زندگی ها این مرز بندی زیاد صحیح نباشد. زیرا بیشتر ساکنان این کره خاکی و جوامع صنعتی با توجه به شرایط کاری خود اقدام به برنامه ریزی برای سفر و گردش می کنند. بنابراین پایان فصل تابستان را نباید پایان فصل گردشگری دانست بلکه با شروع فصل سرما بسیاری از زیر مجموعه های صنعت گردشگری تازه شکوفای می شوند و گرمایی مطبوع برای جذب حداکثری گردشگران را خواهند داشت. ورزش های زمستانی، همان طور که از نامشان پیداست، جزو آن دسته از ورزش هایی تعریف دسته بندی می شوند که در فصل خاص و زیبای زمستان و البته شرایط ویژه قابل انجام و پیگیری هستند و ورزش های زمستانی در کنار تفریحات، گشت و گذار و هیجانات ناشی از این فصل، قابلیت جذب گردشگر را به طریقی باور نکردنی دارد، به حدی که خود به یکی از شاخه های گردشگری، به نام گردشگری زمستانی تبدیل شده است. گردشگری در زمستان، گذشته از تکیه بر ورزش های مربوط و مرتبط، دارای قابلیت های فراوانیست. کشورمان به دلیل دارا بودن این پتانسیل بالا و در حالی که در لحظه می توان هر چهار فصل را در این پهنه عظیم ملاحظه کرد، می تواند یکی از قطب های بزرگ جذب گردشگر باشد.

کشورهای همسایه مان، از موقعیت برفی و زمستانی خود به بهترین نحو بهره برده اند. سالن های یاتیناز، استاندار دساز ی پیست های اسکی بر اساس ضوابط و قواعد بین الملل، کوهنوردی های زمستانه و پیمایش های سطحی و ارتفاعی این فصل، موارد مشابهی است که در کنار تبلیغات، به آنها در جذب گردشگر و کسب در آمده نگفت از این رهگذر یاری کرده است. مقایسه ای کوچک ما را به این نشانه هدایت می کند که تنها و تنها جای تبلیغات برون مرزی در این بین خالی ست و موفقیت در این زمینه، کمی هم همت هم تراز ی زیر ساخت ها با خواسته های گردشگران خارجی و ورودی را می طلبد که البته کار نامه چند سال گذشته، آمار تعداد گردشگران ورودی، رویدادهای مختلف و مهمان نوازی زبان زد مخصوص ما ایرانی ها، جد و جهد بالای مسئولین و دست اندر کاران و کلیه فعالان صنعت گردشگری دال بر این مدعا ست که